

MII LEA VEAHKAVÁLDI LAGAŠGASKAVUODAS?

Mii hállat veahkaválddis lagašgaskavuođas ja bearrašis dalle, go olmmoš lea veahkaválddalaš dálá dahje ovddeš guoimmi, máná, lagašfolkki dahje eará lagamučča vuostá. Veahkaváldi lagašgaskavuođas ja bearrašis sáhttá dagahit fysalaš dahje psyhkalaš vátta, hehttet ovdáneami, healbadit vuodđodárbbuin fuolaheami dahje dagahit jápmima.

In lean ovdal
jurddašange, ahte
veahkaváldi sáhttá leat
maiddái dávviriid bidgen,
áitín veahkaválddiin dahje
nuppi olbmó rudańid
geavaheapmi.

VÁSTU LEA MIS JUOHKEHAČČAS

Olbmot eai hála álkit veahkaválddis, mii dáhpáhuvvá bearrašis ja lagašgaskavuođas. Bearrašis, gos lea veahkaváldi, dávjá eai veaje ohcat veahki. Veahkaváldi ii leat bearraša siskkáldas ášši, baicce veahkaváldái galget olggobeale olbmot darvánit. Juos eahpidat dahje fuobmát veahkaválddi lagamučča dahje oahppásä bearrašis, váldde ášši sáhkan ja ávžžut ohcat veahki.

VEAHKAVÁLDÁI OACCOT VEAHKI MAIDDÁI GÁIDDUSOKTAVUODAIN

LAPPI VUOSTTAS- JA DORVORUOKTU RS

Lagašgaskavuođa- ja veahkaváldebarggu rabasbálvaleapmi

Ságastallanáiggit vuossárggas duorastahkii dmu 8-18 ja bearjadagain 8-15 t. 040 631 0122. Chat áiggiid gávnnat neahktasiidduin.

Dorvoruoktu

Roavvenjárga dorvoruoktobálvalusat 24/7 t. 040 584 0021.

Kriisaguovddáš

Telefonrávven ja áiggiivárren vuossárggas bearjadahkii dmu 8-16 t. 040 553 7508.

BÁIKKÁLAŠ JA GUOVLLULAŠ BÁLVALUSAT

Almmolaš heahtenummir 112

- poliisa
- sosiálagohtcin virgeágigge olggobealde

Árgan dmu 8-16:

Anára sosiálagohtcin t. 040 351 4150
Ohcejoga sosiálagohtcin t. 040 701 4440
Eanodaga sosiálabargi t. 040 532 6594
Soađegili sosiálagohtcin t. 040 675 1340

Ohcejohkalaččat sáhttet geavahit Kárášjoga dorvoruovttu, mii lea lagamus dorvoruoktu t. 990 47 7846 7088.

DIEĐUT JA DOARJJA NEAHTAS

nnettiturvakoti.fi	nollalinja.fi
riku.fi	naisenvakivalta.fi
tukinainen.fi	lyomattonlinja.fi
naistenlinja.com	monikanaiset.fi

www.lapinensijaturvakoti.fi

DORVVUS?

MAN LÁHKAI VEAHKAVÁLDI OIDNO?

Fysalaš veahkaváldi

huškun, buviheapmi, vuovttain dahje biktasiin gaikun, dávviriid bálkun, ávjovearjuin áitin, ráddjen dahje johtinfriijavuoda eastin dahje bággen seksuálalaš oktavuhtii.

Psyhkalaš veahkaváldi

namahallan, fuotnun, vuollánahattin, balddáhallan, áitin, átesteaapmi, vuortnoheapmi, fákten ja eará olbmuin sirren.

Ekonomalaš veahkaváldi

bággen ekonomalaš vulošvuhtii, nuppi olbmo iežas ruđaid geavaheami fákten dahje nuppi olbmo ruđaid dahje opmodaga lobihis geavaheapmi.

Seksuálalaš veahkaváldi

seksuálalaš iešmearridanvuoigatvuoda ráddjen, seksuálalaš fuotnun, eastadeami gieldin, abortii bággen, seksuálalaš oktavuoda iešguđetlágan vugiide átesteaapmi dahje seksii bággen, seksuálalaš veahkaválddiin áitin, galmmastuvvan dahje dieđuhis olbmo ávkingeavaheapmi ja veagalváldin dahje dan iskan.

Hilggodeapmi dahje healbadeapmi

máná, boarrása dahje lámisolbmo guođđin almmá divšsu, veahki dahje fuolaheapmi haga dakkár diliin, goas son livčii daid áinnas dárbašan, nuppi olbmo vahágahtin dálkasiin, gárrenávdnasiin, kemikálain dahje luvvadasain.

Juos du iežat ráđit eai reahke dili buorideapmái, oza ámmátveahki. Erenomáš dehálaš dat lea dalle, juos veahkaváldi lea joatkašuvvan guhká dahje bearrašis leat mánát. Vaikke hállamis balašitge, gánneha vuolgit johtui. Mađe árat čielggadat dili, dađe buoret. Veahkaváldi ii nogá jávohuvvamiin.

LAGAŠGASKAVUODA- JA VEAHKAVÁLDEBARGGU RABASÁLVALEAPMI

Oačcot doarjaga bearáš- ja lagašgaskavuodaide gullevaš váttisvuodain. Oktavuoda sáhtát váldit vánhenvuoda hástalusain, párragaskavuodaváttisvuodain dahje juos vásihat, dahje leat vásihan veahkaválddi dahje dan áitaga bearáš- ja lagašgaskavuodain. Oktavuoda sáhtát váldit, juos leat fuolas iežat doaimmas bearáš-dahje lagašgaskavuodain. Bargit fállét nuvttá veahki Roavvenjárgga doaibmabáikkis ja maiddái gáiddusoktavuodain. Sáhtát guorahallat ovttas bargiin buoremus vuogi oažüt veahki dahje várret ságastallanágge.

DORVORUOKTU

Dorvoruoktot sáhtát boahtit okto dahje mánáguin. Sáhtát boahtit dorvoruoktot man jándora áigge beare. Bálvaleapmi lea áššeħassii nuvttá. Dorvoruottus lea vejolašvuhta oažüt rávvema maiddái telefovnnain.

Dorvoruoktu lea dárkuhuvvon buot olbmuide, geat leat vásihan bearrašis dahje lagašgaskavuodas veahkaválddi dahje dan áitaga, ja geat dárbašit eallindilis ceavzin dihtii veahki ja doarjaga sihke gaskaboddosaš ássansaji. Maiddái aivve veahkaválddi ballu dahje áitta leat doarváí buorit sivat ohcalit dorvoruoktot. Mátki ii leat eastta. Juos smiehtat dorvoruoktot boahtima, sáhtát riŋget ja ságastallat bargiin geavatlaš ordnemiin (beassan dorvoruoktot, mánáid skuvla jna.).

KRIISAGUOVDDÁS

Kriisaguovddážis oačcot veahki ja doarjaga olbmuide, geat leat čađahan traumáhtalaš vásáhusa, dahje olbmuide, bearrašiidda sihke sin lagamuččaide ja lagašservošiidda, geat ellet iešguđetlágan eallinkriissaid siste. Kriisabargjiid vuostáváldin áiggivárremiin, áiggit leat oažumis dárbbu mielde maiddái dmu 16 maŋjá.